

Spis treści

	Str.
Dorota Adamek-Hyska, <i>Specyfika ujmowania środków trwałych w budowie w jednostkach budżetowych</i>	5
Halina Buk, <i>Wycena wartości aktywów i zobowiązań w przypadku podziału spółki kapitałowej</i>	27
Izabela Emerling, <i>Wycena należności kredytowych a standardy sprawozdawczości finansowej</i>	39
Jerzy Gierusz, <i>Dylematy wyceny inwestycji w nieruchomości</i>	51
Maria Gmytrasiewicz, <i>Dyskusyjne metody ustalania i prezentacji wartości według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej</i> .	63
Anna Karmańska, <i>Problem wartości ekonomicznej w kontekście systemu informacyjnego rachunkowości finansowej</i>	71
Anna Kuzior, <i>Wycena i sprawozdawcze ujęcie transakcji leasingowych ..</i>	91
Ewa Maćkowiak, <i>Ekonomiczna wartość dodana jako jedna z metod wyceny wartości przedsiębiorstwa</i>	103
Ewa Wanda Maruszevska, <i>Wybrane zagadnienia dotyczące wyceny przy połączeniu przez przejęcie rozliczanym metodą nabycia</i>	123
Bronisław Micherda, <i>Ustalanie wartości głównym posłaniem rachunkowości</i>	135
Lucyna Poniatowska, <i>Metody i modele wyceny bilansowej aktywów i pasywów</i>	161
Małgorzata Rówińska, <i>Wartość godziwa jako kategoria wyceny</i>	175
Kazimierz Sawicki, <i>Wybrane problemy ustalania wartości w sprawozdaniach finansowych przedsiębiorstw</i>	189
Katarzyna Segeth-Boniecka, <i>Wpływ rozliczania kosztów pośrednich na ustalanie kosztu produktu w systemie rachunku kosztów działań</i>	205
Irena Sobańska, Marcin Michalak, <i>Wykorzystanie informacji prospektywnych w sprawozdawczości finansowej zorientowanej na wartość na przykładzie MSR 36 „Utrata wartości aktywów”</i>	219
Marzena Strojek, Aleksandra Szewieczek, <i>Charakterystyka i wycena lokat</i>	239

<i>w rachunkowości zakładu ubezpieczeń .....</i>	
Aleksandra Sulik-Górecka, <i>Wycena i dokumentacja transakcji między podmiotami powiązаныmi w świetle obowiązujących przepisów .....</i>	257
Marcin Tatoj, <i>Ocena ryzyka na potrzeby audytu wewnętrznego jednostek sektora polskich finansów publicznych .....</i>	271
Katarzyna Tkocz-Wolny, <i>Kategorie i metody wyceny nieruchomości inwestycyjnych .....</i>	289
Magdalena Wójcik-Jurkiewicz, <i>Wartość przedsiębiorstwa a wartość firmy ...</i>	303
Z życia studenckich kół naukowych rachunkowości	
Piotr Kozak, <i>X-lecie Koła Naukowego Rachunkowości w Toruniu .....</i>	321
Informacja dla Autorów	329

Specyfika ujmowania środków trwałych w budowie w jednostkach budżetowych

Dorota Adamek-Hyska

Streszczenie

Aktywność inwestycyjna jednostek budżetowych jest ważnym narzędziem wypełniania ich zadań i obowiązków. W aspekcie finansowo-sprawozdawczym inwestycje jednostek budżetowych charakteryzują się wieloma specyficznymi cechami – począwszy od odmienności definicyjnej na gruncie prawa bilansowego i prawa finansów publicznych, poprzez możliwe do wykorzystania źródła finansowania inwestycji, a skończywszy na zasadach ujęcia tych inwestycji w księgach rachunkowych oraz sprawozdaniu finansowym.

W artykule zaprezentowano istotę inwestycji, czyli środków trwałych w budowie, zasady ich wyceny i sposób ujmowania w sprawozdaniu finansowym jednostki budżetowej. Zwrócono uwagę na szczególne uregulowania prawne w tym zakresie. Na podstawie przykładów liczbowych wskazano specyficzne zasady ewidencji inwestycji jednostek budżetowych.

Summary

Accounting for construction-in-progress in budgetary entities

The investment activity of budgetary entities is an important tool for fulfilling their tasks and duties. The financial and reporting aspect of investments made by budgetary entities has many distinctive features, from the definitional distinctiveness on the grounds of the accounting law and public finance law, through the sources of funding the investment

that are available, to the principles of recording these investments in books of account and their presentation in financial statements.

The article describes the nature of investments, i.e. construction-in-progress, the principles of their valuation and the way of presentation in the financial statements of budgetary entities. Some attention is paid to the special legal regulations in this respect. The specific principles of accounting for investments in budgetary entities are explained on the basis of numerical examples.

Wycena wartości aktywów i zobowiązań w przypadku podziału spółki kapitałowej

Halina Buk
Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie jednego z najbardziej kluczowych zagadnień przy dokonywaniu podziału spółki, jakim jest wycena wartości przenoszonego majątku i ustalenie parytetu wymiany akcji (udziałów). Wymaga to dokonania wyceny wartości akcji (udziałów) każdej spółki biorącej udział w podziale, a więc zarówno spółki dzielonej, jak i spółek przejmujących. Od poprawności zastosowanej metody wyceny akcji (udziałów) wszystkich spółek-uczestników podziału zależy liczba unicestwionych akcji (udziałów) w spółce dzielonej oraz liczba akcji (udziałów) spółek przejmujących przydzielonych właścicielom spółki dzielonej. Ani ustawa o rachunkowości, ani MSSF nie określają w sposób czytelny, jak należy rozliczyć w księgach rachunkowych nabycie majątku wskutek podziału spółki kapitałowej, a zwłaszcza nie ma jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, według jakich wartości, księgowych czy godziwych, rozliczyć skutki finansowe podziału? W artykule zaprezentowano użyteczność zastosowania różnych metod wyceny aktywów i pasywów spółki dzielonej, w zależności od prawnej metody podziału spółki, struktury akcjonariatu spółki dzielonej oraz spółek przejmujących majątek.

Summary

Assets and liabilities measurement in company split

The aim of this article is to present one of the key problems in the split of a company, i.e. measurement of its assets and liabilities, and determination of the shares (interests) exchange parity. For this, it is necessary to measure the value of shares (interests) of each party to the split, i.e. the company being divided and the companies taking over. Neither the Accounting Act nor the International Financial Reporting Standards state clearly how to account for the assets acquired in such a situation, and more specifically, whether the book value or fair value should be used. The article presents the usefulness of the different methods of assets and liabilities measurement, depending on the legal method used in the split and the shareholders structure of the company being divided and the companies taking over its assets.

Wycena należności kredytowych a standardy sprawozdawczości finansowej

Izabela Emerling

Streszczenie

Jednym z najistotniejszych obszarów działalności banków komercyjnych jest działalność kredytowa, której sposób ujęcia w księgach rachunkowych i sprawozdaniach finansowych determinuje obraz sytuacji majątkowej i finansowej odzwierciedlony w sprawozdawczości finansowej banku komercyjnego. Podstawowym celem artykułu jest zbadanie ujęcia w sprawozdaniach finansowych banków komercyjnych różnych form działalności kredytowej i ich metod wyceny. Zastosowanie różnych metod wyceny bilansowej wierzytelności kredytowych wpływa na obraz sytuacji majątkowej i finansowej banku komercyjnego.

Summary

Valuation of credit receivables and financial reporting standards

One of key areas of commercial banks activity is credit activity. The way in which this activity is accounted for determines the bank's financial position as presented in its financial statements. These issues are the main subject of this paper. It aims to examine the depiction, in the financial statements of commercial banks, of different forms of credit activity and their valuation methods. Application of different methods of credit receivables measurement influences the bank's financial position.

Dylematy wyceny inwestycji w nieruchomości

Jerzy Gierusz

Streszczenie

Celem artykułu jest wskazanie na zalety i wady oraz szanse i zagrożenia, jakie niesie ze sobą bilansowa wycena nieruchomości inwestycyjnych według dwóch alternatywnych modeli: wartości godziwej oraz ceny nabycia/kosztu wytworzenia. Podstawę analizy stanowią regulacje ustawy o rachunkowości oraz Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 40. W opracowaniu przedstawiono ponadto wyniki badań nad zakresem ujawnień o nieruchomościach inwestycyjnych zawartych w sprawozdaniach finansowych 46 spółek notowanych na WGPW.

Summary

Valuation of investment properties

The article points out weaknesses and strengths as well as opportunities and threats related to valuation of investment properties based on two alternative models: fair value and historical cost. The analysis was based on Polish Accounting Act and International Accounting Standard no. 40. This paper also presents results of a survey of financial statements of 46 companies listed on Warsaw Stock Exchange, carried out to examine disclosures relating to investment properties.

Dyskusyjne metody ustalania i prezentacji wartości według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

Maria Gmytrasiewicz

Streszczenie

W artykule poruszono dyskusyjnie problem kształtowania się w ostatnim czasie rachunkowości opartej na teorii wartości. Oznacza to koniec tzw. rachunkowości konserwatywnej i zmianę podstawowych paradygmatów określających istotę i funkcje rachunkowości. Podejście bilansowe we współczesnej rachunkowości wywołało potrzebę właściwej wyceny aktywów netto i informacji o bieżących korzyściach z użytkowania kapitału. Trudno przewidzieć ostateczny kształt rachunkowości XXI wieku, ale – zdaniem Autorki – aktualnie dokonuje się zmiana jakościowa jej podstawowej funkcji i tzw. zasad i metod.

Summary

Discussion methods of value determination and presentation according to International Financial Reporting Standards

The development of value based accounting entails the twilight of conservative accounting and changes in basic paradigms of accounting. The balance sheet approach in contemporary accounting has resulted in the need for proper valuation of net assets and provision of information on current benefits flowing from exploitation of capital.

It is difficult to predict the ultimate shape of accounting of the 21 century, but – in the author's opinion – a qualitative change is now taking place in the basic function of accounting and in its principles and methods.

Problem wartości ekonomicznej w kontekście systemu informacyjnego rachunkowości finansowej

Anna Karmańska

Streszczenie

Celem niniejszego referatu jest zasygnalizowanie relacji występującej pomiędzy – ewoluującym w aspekcie znaczeniowym i zarządczym – pojęciem „wartość”, a systemem informacyjnym rachunkowości finansowej, w którym „wartość” spełnia kluczową rolę.

W tym miejscu prezentowane są rozważania na temat: (1) wartości w teorii ekonomii, (2) wieloznaczności pojęcia „wartości ekonomicznej”, (3) koncepcji pieniężnego pomiaru wartości ekonomicznej. Powyższe rozważania Autorka prezentuje w związku z podjętym przez nią szerszym badaniem w zakresie identyfikowania przyczyn obserwowanego współcześnie kierunku zmian w sprawozdawczości finansowej.

Summary

Economic value in the context of financial accounting information system

This paper is written to draw attention to relations existing between the term „value”, the meaning of which is currently evolving (also in the management context), and the financial accounting information system, in which „value” plays a key role.

The issues discussed in the paper include: (1) value in the theory of economics, (2) ambiguity of the term „economic value”, (3) measuring and expressing economic value in terms of money. The author considers these questions in connection with a wider research project which she has undertaken to identify reasons for the recently observed direction of change in financial accounting.

Wycena i sprawozdawcze ujęcie transakcji leasingowych

Anna Kuzior

Streszczenie

Artykuł przedstawia problemy dotyczące zasad klasyfikacji, wyceny i sprawozdawczej prezentacji umów leasingowych na podstawie zasad wynikających z Krajowego Standardu Rachunkowości nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”. Scharakteryzowano opłaty, do wniesienia których jest zobowiązany korzystający w związku z zawartą umową leasingową. Opisano zasady ujmowania w bilansie oraz rachunku zysków i strat skutków zawarcia umowy leasingu finansowego i operacyjnego z punktu widzenia finansującego i korzystającego. Przedstawiono możliwości w zakresie rozliczania części odsetkowej rat le-

asingowych w przypadku leasingu finansowego. Opisano również istotę leasingu zwrotnego i jego wpływ na sprawozdanie finansowe korzystającego. Zwrócono uwagę na zasady ujmowania kosztów i przychodów związanych z leasingiem w rachunku zysków i strat finansującego w zależności od charakteru jego podstawowej działalności.

Summary

Valuation and reporting of lease transactions

The article presents problems connected with the rules for classification, valuation and presentation in financial statements of lease transactions based on Polish Accounting Standard No. „Leases and hire purchase contracts”. Different lease payments are described, and rules of presentation in financial statements of assets, liabilities, expenses and revenues (income) connected with lease transaction (for a finance and an operating lease) are presented from the lessee and lessor point of view. Accounting treatment alternatives with regard to the interest component of lease payments in finance leases are described, and the nature of sale and leaseback transactions and their influence on the lessee's financial statements is presented. Attention was also paid to the issue of expenses and revenues (income) presentation in income statement of the lessor depending on the type of its basic activity.

Ekonomiczna wartość dodana jako jedna z metod wyceny wartości przedsiębiorstwa

Ewa Maćkowiak

Streszczenie

Wycena wartości przedsiębiorstwa obejmuje ogół czynności prowadzonych zgodnie z regułami nauki i sztuki wyceny, które prowadzą do określenia jego wartości w danym momencie w wyraźnie sprecyzowanych warunkach gospodarczego funkcjonowania przedsiębiorstwa. Metody wyceny wartości przedsiębiorstwa można podzielić na trzy zasadnicze grupy: metody majątkowe, metody dochodowe oraz metody mieszane. EVA ma podstawową przewagę nad innymi metodami dochodowymi – przede wszystkim wskazuje na źródło wartości dodanej w kolejnych okresach, czyli rozbieżność między uzyskanym zwrotem z kapitału a jego kosztem, oraz na wartość zaangażowanego kapitału na początek okresu.

Summary

Economic value added as one of the methods of determining the company's value

Valuation of an enterprise comprises all activities carried out in accordance with the rules of the science and art of valuation, which lead to determination of its value at a specified point in time in clearly specified economic conditions. The enterprise valuation methods can be divided into three main groups: assets-based, income-based and mixed methods. EVA's basic advantage over other income-based methods is that it indicates the source of the added value in subsequent periods, i.e. the discrepancy between the obtained return on capital and its cost.

Wybrane zagadnienia dotyczące wyceny przy połączeniu przez przejęcie rozliczanym metodą nabycia

Ewa Wanda Maruszewska

Streszczenie

Wycena aktywów i zobowiązań jednostki przejętej oparta na wartości godziwej ustalonej na dzień połączenia jest niezbędnym elementem księgowego rozliczenia połączenia w oparciu o metodę nabycia. Wymóg przeprowadzenia wyceny implikuje sposób, w jaki aktywa i zobowiązania jednostki połączonej są wykazywane w sprawozdaniu finansowym po połączeniu. W artykule zaprezentowano rezultaty skomplikowanego procesu księgowego rozliczenia połączenia metodą nabycia, zwracając uwagę na ujawnienie w sprawozdaniu finansowym wartości firmy (lub ujemnej wartości firmy) jako konsekwencji procesu wyceny przeprowadzanej na dzień połączenia.

Summary

Valuation problems in acquisition accounting

Fair valuation of acquired assets and liabilities is required to be processed on the day of business combination. That rule implies the way assets and liabilities of the combining entities are presented in financial statements after the day of the acquisition. The article presents the results of the complicated process of accounting for business combinations by applying the purchase method, with a particular focus on goodwill (or negative goodwill) disclosure in financial statements in consequence of the valuation process on the day of business combination.

Ustalanie wartości głównym posłaniem rachunkowości

Bronisław Micherda

Streszczenie

Proces globalizacji gospodarki światowej kieruje coraz wyraźniej nasz system rachunkowości do stosowania światowych rozwiązań w zakresie wyceny majątku i kapitałów. Charakterystycznym elementem tych rozwiązań jest wycena „w wartości godziwej”. Wydaje się, że tak określona podstawa wyceny wskazuje na próbę jej obiektywizacji i urynkowienia, co czyni ją bardziej przydatną dla uczestników rynku kapitałowego. Rodzi to jednak szereg uwarunkowań, których naświetlenie jest konieczne dla obiektywnej charakterystyki tego miernika wartości.

Summary

Value determination as the main objective of accounting

Globalization process that is currently taking place in world economy is redirecting our accounting system towards the use of world solutions in the area of assets and equity valuation. A characteristic element of these solutions is the fair value method of valuation. It seems that thus defined basis of valuation is an attempt to make accounting valuation more objective and market-based, which makes it more relevant to the needs of financial statements users. However, it creates circumstances which need to be analyzed in order to examine the fair value method of accounting valuation in an objective manner.

Metody i modele wyceny bilansowej aktywów i pasywów

Lucyna Poniatowska

Streszczenie

Artykuł jest poświęcony problematyce wyceny bilansowej aktywów i pasywów. Celem artykułu jest zaprezentowanie koncepcji wyceny aktywów i pasywów w rachunkowości, a szczególnie prezentowanych w ustawie o rachunkowości i MSSF. W artykule opisano metody wyceny aktywów i pasywów stosowane w rachunkowości oraz scharakteryzowano i porównano modele wyceny bilansowej aktywów i pasywów według ustawy o rachunkowości i MSSF.

Ogólnie w rachunkowości można wyróżnić cztery metody wyceny składników majątku oraz dwa podstawowe modele wyceny bilansowej aktywów i pasywów. Podstawowymi metodami wyceny aktywów i pasywów są:

- metoda kosztu historycznego,
- metoda kosztu bieżącego,

- metoda wartości realizacji,
- metoda wartości bieżącej.

Modelami wyceny bilansowej aktywów i pasywów, które można wyróżnić w ustawie o rachunkowości i MSSF, są:

- model kosztu historycznego,
- model wartości godziwej.

Dominującym modelem wyceny bilansowej aktywów i pasywów w polskim prawie bilansowym jest model kosztu historycznego.

Summary

Models and methods of assets and liabilities valuation

The article deals with the issue of assets and liabilities valuation. The aim of the article is to present the concepts of assets and liabilities measurement in accounting, particularly as set out in the Polish Accounting Act and IFRSs. The author describes methods of assets and liabilities valuation used in accounting and compares the valuation models prescribed by the Polish Accounting Act and the IFRSs.

Generally, there are four methods of assets and liabilities measurement and two basic valuation models. The main methods of assets and liabilities measurement are:

- historical cost method,
- current cost method,
- realizable value method,
- present value method.

The valuation models to be used according to the Polish Accounting Act and IFRSs are the historical cost model and the fair value model. The historical cost model of assets and liabilities measurement is still given prominence in Polish accounting regulations.

Wartość godziwa jako kategoria wyceny

Małgorzata Rówińska

Streszczenie

Polskie i międzynarodowe prawo bilansowe wykorzystuje dwa modele wyceny: model kosztu historycznego, oraz model wartości godziwej. Wartością godziwą jest generalnie oszacowana wartość rynkowa, choć niekoniecznie. Wartość godziwa może opierać się na cenie rynkowej, ale nie przyjmuje jej na ślepo jako wyznacznika rynkowej wartości. W przypadku rynku nieaktywnego lub nieefektywnego, wartość godziwą można zastąpić innymi miernikami, jak wartość użytkowa, wartość odtworzeniowa, wartość bieżąca netto. Koncepcję wartości godziwej można porównać z koncepcją rzetelnej prezentacji. Rzetelność prezentacji opiera się na sprawozdaniach finansowych wykorzystujących koszt historyczny. Rzetelna prezentacja informacji opiera się więc nie tyle na rzetelnych wartościach godziwych, co na wartościach możliwych do przyjęcia w danych okolicznościach.

Summary

Fair value as a measurement category

Polish and international accounting regulations provide for two models of assets valuation. The first one is the historical cost model, and the second is the fair value model. Fair value is an accountant's estimate of market value which is usually, but not necessarily, equivalent to market price. Fair value determination is based on market price, but it is not restricted to a blind acceptance of market price as a measure of market value. In an inactive or inefficient market, other indirect measures of value, such as value-in-use, replacement value or net present value, may be resorted to. The fair value concept is connected with the fair presentation/true and fair view concept. Since this is based on financial statements using historical cost, the fair in fair presentation is not fair value so much as values which are reasonable under the circumstances.

Wybrane problemy ustalania wartości w sprawozdaniach finansowych przedsiębiorstw

Kazimierz Sawicki

Streszczenie

W artykule przedstawiono niektóre problemy pomiaru i wyceny w rachunkowości zarówno pozycji bilansu, jak i procesów gospodarczych. Opisano podstawowe modele tradycyjne i współczesne metody wyceny. Podjęto próbę oceny przydatności poszczególnych metod wyceny, zwłaszcza na podstawie wartości godziwej, dla dużych, średnich i małych jednostek. Zdaniem autora, wiarygodność informacji finansowych dla zarządu i użytkowników zewnętrznych może być wątpliwa, jeżeli w wysokim stopniu opiera się na estymacji przyszłości, która zawsze jest niepewna.

Summary

Selected problems in value determination in financial statements of enterprises

The article identifies some of the problems involved in accounting measurement and valuation of the balance sheet items as well as economic processes. It describes the main traditional and modern methods of valuation. The article also makes an attempt at assessing the usefulness of the respective valuation methods for small and medium-sized entities, especially taking into consideration the fair value. In the author's opinion reliability of the financial information prepared for the board of directors and external users might be questioned if it is mainly based on estimated values that inherently is uncertain.

Wpływ rozliczania kosztów pośrednich na ustalanie kosztu produktu w systemie rachunku kosztów działań

Katarzyna Segeth-Boniecka

Streszczenie

Wykorzystywany w jednostce rachunek kosztów powinien zaspokajać zarówno potrzeby sprawozdawcze, jak też dostarczać niezbędnych informacji dla celów decyzyjnych.

W artykule ukazano różnicę między tradycyjnym podejściem do rozliczania kosztów pośrednich a rozliczaniem kosztów w systemie rachunku kosztów działań. Celem artykułu jest przedstawienie podstawnych założeń systemu rachunku kosztów działań, etapy rozliczania kosztów oraz sposobu kalkulacji jednostkowego kosztu produktu przy zastosowaniu koncepcji rachunku kosztów działań.

Summary

Influence of indirect costs allocation on costs of goods manufactured in Activity-Based Costing

A cost accounting system which is used in an enterprise should meet the financial reporting requirements as well as decision-making needs.

The article presents differences between traditional cost accounting and the concept of Activity-Based Costing. The main aim of the article is to highlight the essentials of ABC and to describe costs allocation process and costs of goods manufactured calculations in this concept.

Wykorzystanie informacji prospektywnych w sprawozdawczości finansowej zorientowanej na wartość na przykładzie MSR 36 „Utrata wartości aktywów”

Irena Sobańska

Marcin Michałak

Streszczenie

Autorzy artykułu wskazują na istotę i rosnące znaczenie informacji prospektywnych we współczesnych systemach sprawozdawczości finansowej opartej na MSSF. Ewolucja dokonująca się w sprawozdawczości finansowej, pod wpływem harmonizacji zasad rachunkowości wskutek ciągle zmieniających się MSSF, została przedstawiona na tle zmian dokonujących się w otoczeniu, w celach i w systemach zarządzania (orientacja strategiczna, wartość przedsiębiorstwa), jak również w systemach strategicznej rachunkowości zarządczej. Na podstawie szerokiego kontekstu analizy autorzy stawiają wniosek, że koncepcja wartości (przedsiębiorstwa) stanowi istotny element systemu pomiaru i wyceny

w systemie sprawozdawczości finansowej. Tworzy ona także spójną podstawę dla integracji rachunkowości zarządczej i rachunkowości finansowej w jeden system zapewniający użyteczne informacje zarówno dla użytkowników zewnętrznych, jak i wewnętrznych, których łączy wspólny cel – maksymalizacja wartości. Uwarunkowania tworzenia systemu sprawozdawczości opartego na informacjach perspektywicznych, zorientowanego na wartość, jak również stopień dostosowania przedsiębiorstw do jego wdrożenia pokazano na przykładzie praktycznej realizacji postanowień MSR 36.

Summary

Making use of prospective information in value-oriented financial reporting in the context of IAS 36 „Impairment of Assets”

The authors of the paper indicate the essence and the increasing importance of prospective information for the contemporary financial reporting systems. The evolution of financial reporting that is taking place as a result of harmonization of accounting principles based on IFRS is presented in the context of changes in the economic environment, in aims and construction of business management systems (esp. strategic orientation, corporate value), and in strategic management accounting systems. Based on the wide context of analysis the authors came to the conclusion that the future oriented conception of corporate value constitutes a crucial element of measurement and valuation in financial reporting. It also creates a consistent foundation for integration of management and financial accounting in one single system generating useful financial information for internal and external users focused on the common aim – value maximization. On the basis of practical implementation of IAS 36 in enterprises, problems involved in building a future-oriented financial reporting system are presented.

Charakterystyka i wycena lokat w rachunkowości zakładu ubezpieczeń

*Marzena Strojek
Aleksandra Szewieczek*

Streszczenie

W artykule przedstawiono charakterystykę i klasyfikację lokat w zakładach ubezpieczeń, zasady wyceny tych pozycji w księgach rachunkowych zakładu ubezpieczeń i prezentacji w sprawozdaniu finansowym, z uwzględnieniem rozbieżności w polskim prawie bilansowym dotyczącym ogółu jednostek oraz przewidzianym wyłącznie dla zakładów ubezpieczeń. Tekst uzupełniono o ewidencyjne przykłady wyceny lokat.

Summary

The characteristics and valuation of investments in insurance companies

The paper deals with issues concerning classification and valuation methods used for investments in insurance companies according to Polish accounting law. It highlights the differences in regulations concerning all entities and those relating specifically to insurers. The article also presents examples of accounting treatment of this type of investments.

Wycena i dokumentacja transakcji między podmiotami powiązаныmi w świetle obowiązujących przepisów

Aleksandra Sulik-Górecka

Streszczenie

We współczesnym świecie zwiększa się liczba transakcji kontrolowanych, zawieranych przez wielonarodowe grupy kapitałowe, dotyczących transferu dóbr, usług i wartości niematerialnych. Problem wyceny transakcji między podmiotami powiązаныmi nabrał szczególnego znaczenia od momentu powstania prawnego obowiązku dokumentowania transakcji z podmiotami powiązаныmi. Ceny transferowe, stosowane w tych transakcjach, mogą bowiem być wykorzystywane jako instrument optymalizacji zysku netto grupy kapitałowej. Władze podatkowe wszystkich krajów starając się przeciwdziałać unikaniu obciążeń podatkowych przez wielonarodowe grupy kapitałowe, zobowiązują je do stosowania przy szacowaniu ich dochodów – zasady wolnego rynku. W artykule omówiono zasady sporządzania dokumentacji cen transferowych oraz trudności stosowania ich w praktyce. Przedstawiono przykładowe transakcje między podmiotami powiązаныmi, wraz z zastosowanymi metodami wyceny i problemami wynikającymi z konieczności stosowania zasady wolnego rynku.

Summary

Valuation and documentation of related party transactions in the light of legal regulations

In the contemporary world an increasing proportion of world trade consists of transfer of goods, intangibles and services within multinational enterprises. The problem of transfer pricing has assumed greater importance since the time when legal obligation of transfer transactions documentation was imposed. Transfer pricing might be the instrument used to maximize the group of companies total profit because the choice of transfer prices affects both the division of the total profit among the parts of the company and tax liabilities. Governments take action to ensure that taxpayers do not escape their tax

liabilities. To determine tax liability in each jurisdiction, the right price (arm's length price) has to be applied.

In the article the rules of transfer pricing documentation are described and attention is drawn to the obstacles which are difficult to overcome in practice. Examples of transactions within related companies and valuation methods have also been presented, as well as problems with the application of the arm's length principle.

Ocena ryzyka na potrzeby audytu wewnętrznego jednostek sektora polskich finansów publicznych

Marcin Tatoj

Streszczenie

Audyt wewnętrzny w jednostkach sektora polskich finansów publicznych funkcjonuje dopiero od 1 stycznia 2002 r. Na świecie idea profesjonalnego, współczesnego audytu wewnętrznego zrodziła się w pierwszej połowie XX wieku w Stanach Zjednoczonych – utworzenie w 1941 r. Instytutu Audytorów Wewnętrznych (The Institute of Internal Auditors), natomiast w Europie znaczącą datą dla audytu wewnętrznego był rok 1977 – utworzenie Europejskiego Trybunału Audytorów (The European Court of Auditors) w Luksemburgu.

Na podstawie krajowych i zagranicznych regulacji profesjonalnych i prawnych, a także literatury przedmiotu, zaprezentowano w opracowaniu ocenę ryzyka we współczesnym audycie wewnętrznym. Przedstawiono istotę i rodzaje ryzyka oraz pojęcie zarządzania ryzykiem, uporządkowano problematykę, zdefiniowano pojęcia i syntetycznie zaprezentowano metody analizy ryzyka. W opracowaniu pokazano ogromne znaczenie oceny ryzyka dla bieżącej i przyszłej działalności jednostki organizacyjnej oraz rolę, jaką odgrywa w niej współczesny audyt wewnętrzny.

Współczesny audyt wewnętrzny jest nowoczesnym narzędziem zarządzania jednostką organizacyjną, integrującym m.in. zadania wszystkich znanych elementów nadzoru, dostarczającym dokładnych informacji, analiz, ocen i zaleceń, zorientowanym (biznesowo-zarządczo) na cele jednostki, przynoszącym wartość dodaną i usprawnienie działalności, funkcjonującym w trzech przestrzeniach czasowych – przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Jest również działalnością doradczą i instruktażową.

Nadrzędnym celem audytu wewnętrznego jest ograniczenie ryzyka w działalności jednostki. Audyt stanowi w jednostce wsparcie kadry kierowniczej w realizacji powierzonych im zadań, m.in. poprzez ocenę efektywności zarządzania ryzykiem, za które kierownictwo jest odpowiedzialne. Audyt koncentruje się na ocenie ryzyka (identyfikacji obszarów i analizie ryzyka), a poziom ryzyka stanowi podstawę hierarchizacji obszarów podlegających audytowi wewnętrznemu w danym okresie, czyli wskazania najpilniejszych zadań audytowych, narażonych w jednostce na największe ryzyko. Ocena ryzyka jest procesem ciągłym. Ujawnione ryzyka wymagają stałego monitorowania, aby pojawiające się nowe ryzyka zostały w porę dostrzeżone, monitorowane i zaplanowane do audytowania.

Summary

Risk assessment in the context of internal audit in Polish public finance sector entities

Internal audit was introduced in Polish public finance entities only in the 21st century (on January 1, 2002), while in many other countries it has been applied for a longer time – its beginning dates from mid-20th century.

Basing on professional and legal regulations in the field and international and domestic literature, the paper presents the issue of risk assessment in internal audit in Polish public finance sector entities.

Risk, in contrast to uncertainty, is measurable to a certain degree. Estimation (identification and analysis) of risk is a continuous process. Identified risks require constant monitoring, so that new risks can be noticed in time, monitored and designated for auditing.

The paper also demonstrates that risk assessment provides a basis for creation of an annual audit plan, long-term (strategic) plans and audit programs.

Kategorie i metody wyceny nieruchomości inwestycyjnych

Katarzyna Tkocz-Wolny

Streszczenie

Niniejszy artykuł ilustruje kategorie i metody stosowane przy wycenie nieruchomości inwestycyjnych. Problemy te zostały przedstawione na podstawie polskich regulacji bilansowych i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. W większości omawianych kwestii wymienione regulacje są zgodne, chociaż występują też między nimi rozbieżności. MSR jednak bardziej szczegółowo opisują niuanse dotyczące nieruchomości inwestycyjnych.

Summary

Economic category and methods of valuation of investment properties

The present article illustrates the categories and methods of valuation of investment properties. The problems are presented in the light of Polish regulations of accounting and International Accounting Standards. The regulations are compatible on most issues, although some discrepancies occur. IAS are more detailed in nuances of investment properties.

Wartość przedsiębiorstwa a wartość firmy

Magdalena Wójcik-Jurkiewicz

Streszczenie

Głównym celem rozważań w artykule jest prezentacja pojęć: wartość firmy i wartość przedsiębiorstwa. Rozpatrując definicję wartości w odniesieniu do przedsiębiorstwa, jest niezbędne rozgraniczenie dwóch funkcjonujących pojęć wartość firmy i wartość przedsiębiorstwa. Autorka prezentuje i uwypukla problem definiowania tych pojęć oraz odpowiada na pytanie, czy wartość przedsiębiorstwa i wartość firmy to pojęcia tożsame we współczesnej ekonomii.

Summary

Enterprise value and goodwill

The main purpose of these considerations is presentation and explanation of the concepts of enterprise value and goodwill. Accounting practice shows that there has been some confusion resulting from misunderstanding of these concepts, especially in the Polish context, where terminology used in relation to these value categories is misleading. The paper clarifies this issue by showing a clear distinction between these two concepts.